

REKABET KURUMU

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : D1/1/HGK-04/1 (Muafiyet)
Karar Sayısı : 04-61/888-210
Karar Tarihi : 21.9.2004

10 A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, A. Ersan GÖKMEN, R. Müfit SONBAY,
Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI,
M.Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN

B. RAPORTÖRLER: Gökşin KEKEVİ, Müge ÖZERCAN

C. BAŞVURUDA

20 **BULUNAN** : - Kale Pazarlama Ticaret A.Ş.
Temsilcisi: Av. Halim MERTEK
Büyükdere Cad. Kaleseramik Binası 80620
Levent-İstanbul

D. TARAFLAR : - Kale Pazarlama Ticaret A.Ş. ile yetkili satıcıları

E. DOSYA KONUSU: Kale Pazarlama Ticaret A.Ş. (Kale Pazarlama) ile yetkili satıcıları arasında imzalanan “yetkili satıcılık sözleşmesi”ne menfi tespit/muafiyet verilmesi talebi.

30 **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 16.12.1998 tarih, 4003 sayı ve 23.2.1999 tarih, 568 sayı ile intikal eden başvuru üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4, 5 ve 8. maddeleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 11.8.2004 tarih ve D1/1/HGK-04/1 sayılı Menfi Tespit/Muafiyet Raporu, 13.8.2004 tarih ve REK.0.05.00.00/156 sayılı Başkanlık önergesi ile 04-61 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

40 **G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; Kale Pazarlama'nın bayilik anlaşmaları ve uygulamalarına,

- “Yetkili Satıcılık Sözleşmesi”nin 4/1, 6/a, 8, 9 ve 19. maddeleri, “Yetkili Satıcılara Uygulanan Teşhir Protokolü”nun 2 ve 4.1. maddeleri ve Kurul'un 24.2.2004 tarih ve 04-16/123-26 sayılı *Seramik* kararında yer verilen tespitler göz önünde bulundurularak menfi tespit belgesi verilemeyeceği,

50 - “Yetkili Satıcılık Sözleşmesi”nin 4/1, 6/a, 8/1, 9 ve 19. maddeleri ile Kurul'un *Seramik* kararında yer verilen tespitler göz önünde bulundurularak, 2002/2 sayılı “Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği”nden de yararlanılamayacağı,

- 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde belirtilen şartlar bulunmadığından bireysel muafiyet verilemeyeceği,

60 - Kurul'un 14.5.2002 tarih ve 02-28/315-130 sayılı *Bagfaş* kararı ile *Seramik* kararında, Çanakçılar Seramik Sanayi ve Ticaret A.Ş., Hitit Seramik San. ve Tic. A.Ş. ve Yüksel Seramik Sanayi ve Ticaret A.Ş. bakımından ulaştığı sonuçlar da göz önünde bulundurularak, Kale Pazarlama'ya 4054 sayılı Yasa'nın 16. maddesinin 1 ve 3. fıkraları uyarınca para cezası uygulanması gerektiği

ifade edilmektedir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. İlgili Pazar

H.1.1. İlgili Ürün Pazarı

70 Ulaşılabilecek sonucu etkilemeyeceği için bildirim formunda yapılan aşağıdaki ilgili ürün pazar tanımı kabul edilebilir niteliktedir:

"İlgili ürün pazarı; yer ve duvar seramik kaplama ve izolatör malzemesi, vitrifiye malzemesi, dekoratif sıva ve boya, seramik yapıştırıcısı, PVC esaslı yer döşeme ve muhtelif borudur."

H.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

80 Ulaşılabilecek sonucu etkilemeyeceği için bildirim formunda yapılan aşağıdaki ilgili coğrafi pazar tanımı kabul edilebilir niteliktedir:

"Bildirim konusu ürünler, Türkiye çapında faaliyet gösteren bayiler eliyle satılmaktadır."

H.2. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

90 Anılan başvuruda, Kale Pazarlama "yetkili satıcılık sözleşmesi"ne ilişkin menfi tespit/muafiyet talebinde bulunmaktadır. İlgili sözleşme Kale Pazarlama ile yetkili satıcıları arasında sözleşme konusu ürünlerin tedarik ve satın alım şartları ile tarafların karşılıklı hak ve yükümlülüklerini düzenlemektedir.

Aşağıda bildirim konusu Sözleşme'nin, 4054 sayılı Kanun açısından önem arz eden maddelerine yer verilmektedir:

"Madde 4- TARİFLER:

Satış Sirküleri: Satış şartlarına ve fiyatlara ilişkin olup, Kale Pazarlama tarafından yayınlanan ve Yetkili Satıcının uymayı taahhüt ettiği bildirilerdir.

100 *Ürünler: Her türlü seramik yer ve duvar karoları, bordürler, vitrifiye lavabo, klozet ve sair sağlık gereçleri Kale Grubu ünvanları madde 1'de sıralanmış olan üreticilerinin ürettikleri, ithal ettikleri ve Kale Pazarlama tarafından dağıtım ve satışı gerçekleştirilen ürünler*

Madde 6- GENEL HÜKÜMLER:

110 *a) Satıcı, Kale Pazarlama katalog ve broşürlerinde satışa sunulan ürün serilerini satın alıp, bu sözleşmeye ekli "Genel Satış Şartnamesi" ile "satış sirküleri"ne uygun olarak satmayı ve diğer Kale Pazarlama satıcılarıyla rekabete girmemeyi kabul ve taahhüt eder. Sirkülerde belirtilen fiyatlar satışa esas fiyatlardır. Sirküler dışına ancak özel durumlarda Kale Pazarlama'nın görüşü ve izni alınarak çıkılabilir. Satıcı, Kale Pazarlama kataloglarında yer alan ürünlerin dışında herhangi bir ürün satamaz, teşhir edemez ve tanıtamaz...*

Madde 8- SÜRE:

120 *Yetkili Satıcılık Sözleşmesi, .../.../.... tarihinden başlamak üzere, 31.12.1998 tarihine kadar geçerli olacaktır. Taraflarca ilk sürenin sona erme tarihinden veya daha sonraki birer yıllık sürelerin bitiminden 1 ay önce taahhütlü mektupla sözleşmeyi iptal edilmediği takdirde kendiliğinden bir yıl uzatılmış sayılacaktır.*

130 *Satıcı, iş değişikliği veya sair makul bir sebebe dayanarak en az 3 ay evvelinden haber vermek şartı ile işbu sözleşmeyi feshetme hakkını haizdir. Bu takdirde, satıcı, sözleşme kapsamına giren ürünlerin yerli ve yabancı benzerlerini ve ikame malzemesini geri kalan süre içinde satmamayı, ithal ve üretimine girişmemeyi ve sözleşmede yazılı rekabet şartlarına aynen riayet etmeyi kabul taahhüt eder.*

130 *Satıcı'nın haklı isteğiyle ve bu maddeye müsteniden sözleşmenin feshedildiği hallerde de, geri kalan sözleşme süresinin dolmasına kadar bu sözleşmede bahsi geçen teminat bonoları Kale Pazarlama nezdinde muhafaza edilir ve Satıcı'nın rekabet yasağına riayetsizliği halinde Kale Pazarlama tarafından kullanılır.*

Madde 9- SİRKÜLER BİLDİRİLERİNE UYMA ZORUNLULUĞU:

140 *a) Satıcılar, Ürünleri, Kale Pazarlama tarafından tespit ve ilan edilmiş olan Yetkili Satıcı fiyatları üzerinden satmakla yükümlüdürler. Kale Pazarlama, fiyat listelerini önceden haber vermeden değiştirebilir.*

b) Satıcı, Kale Pazarlama tarafından zaman zaman çıkarılacak ürünlerin satış şartlarını belirten satış sirkülerine aynen uymayı ve bu belgelerde mevcut şartlara aykırı satış yapmamayı kabul ve taahhüt eder.

c) Satıcı, Kale Pazarlama tarafından tayin ve tespit edilmiş satış koşulları dışında, diğer Kale Pazarlama Yetkili Satıcıları ile kesin olarak haksız rekabet sayılabilecek fiillerde bulunamaz.

150 d) Satıcı, Kale Pazarlama tarafından belirlenmiş fiyatlar ve satış koşulları dışında toptan veya perakende satış yapmayacak şahsen veya iştirakleri yahut ortakları aracılığı ile haksız rekabet ve dumping olarak nitelenebilecek spot piyasa yaratacak ticari olsun olmasın herhangi bir girişimde bulunmayacağını kabul ve taahhüt eder.

160 e) b-c-d- bendinde perakende satış yapmayacak, şahsen veya iştirakleri yahut ortakları aracılığıyla haksız rekabet ve dumping olarak nitelendirilebilecek spot piyasa sayılan hususlara riayet etmeyen ayrıca ürünün teslim alınması, kredi şartları, ödemenin yapılması şekil ve sürelerine uymayan Satıcılara yeniden ürün verip vermemekte, bekleyen siparişlerini iptal edip etmemekte veya yetkili satıcılık sözleşmesinde bulunan cezai hükümleri uygulayıp uygulamamakta, Kale Pazarlama muhayyerdir....

Madde 19- REKABET YASAĞI:

Satıcı, sözleşme ürünleri alanında, münhasıran Kale Pazarlama ile işbirliği yapar ve doğrudan veya dolaylı rekabet sayılabilecek faaliyetlerde bulunamaz. Bu cümleden olarak:

- 170 a) Satıcı Kale Pazarlama'nın yazılı izni olmadan başka hakiki veya hükmi şahısların ithal ve imalatı olan mamül ve malzemeyi satamaz.
- b) Bu nevi malları ve onun yerine geçecek ürünleri imal ve ithal etmeyecektir.
- c) Bu konularda başka firmaların acentalığını, temsilciliğini, ticari vekilliğini ve komisyonculuğunu üstlenemez.
- d) Sözleşme ürünleri ile ilgili imalat veya ithalat yapmak üzere kurulmuş veya kurulacak firma ve şirketlere, Kale Pazarlama'nın izni olmaksızın ortaklık kuramaz.
- e) Satıcı sözleşme ürünlerini değiştirmeksizin piyasaya arz edecek veya inşaatlara tatbik edecektir. Satıcı sözleşme ürünlerini fason olarak alıp, üzerine desen çizdiremez, değişiklikler yaptıramaz, özellikle bordür ve sair küçük imalatta bulunamaz.
- 180 f) Satıcı doğrudan doğruya veya dolayısıyla Kale Pazarlama ile rekabet sayılabilecek faaliyetlerde bulunmayacak, sadece Kale Pazarlama malları ile bu şirketin ithal edebileceği malların piyasaya arzıyla uğraşacaktır. Satıcı'nın sözleşme konusu sınaî ürünlere rekabet teşkil etmeyen malların ticaret ve sanayi ile uğraşma hakkı saklıdır.”

Kale Pazarlama ile yetkili satıcıları arasında imzalanan “Yetkili Satıcılara Uygulanan Teşhir Protokolü”nun önem arz eden maddeleri ise aşağıdaki gibidir:

“Madde 2- SÖZLEŞMENİN KONUSU:

190 Bu “Teşhir Sözleşmesi” Kale Pazarlama ile satıcı arasında, üç yıl süreyle Kale Pazarlama'nın öngöreceği şartlar dairesinde ürün tanıtımı, teşhir mahalli tesisi, Kale Pazarlama ürünlerinden başka ürün teşhir edilememesi buna karşılık Kale Pazarlamanın aşağıda yazılı şartlarda teşhir standının hazırlanmasına katılmasını ve satıcının teşhir ile ilgili yapmış olduğu

200 *harcamalara Kale Pazarlamanın onayladığı kısmına katılımını düzenleyen çerçeve niteliğinde bir sözleşme olup, başta Çanakkale Seramik Fabrikaları Anonim Şirketi ile Kalebodur Seramik Sanayi Anonim Şirketi olmak üzere, Kale Grubuna dahil şirketlerin, ürettikleri yahut ithal ettikleri ve genel satım işini Kale Pazarlama'ya verdikleri ürünlerin teşhirini içerir...*

Madde 4- SATICININ YÜKÜMLÜLÜKLERİ:

4.1. Satıcı 3 yıl süreyle, Kale Pazarlamanın katkıda bulunduğu teşhir ünitelerinde Kale Grubuna dahil şirketlerin, ürettikleri yahut ithal ettikleri ve genel satım işini Kale Pazarlama'ya verdikleri ürünlerin dışında hiçbir ürünü sergileyemez...."

210 4054 sayılı Kanun'un 4, 5 ve 8. maddeleri, 2002/2 sayılı "Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği"nin "Anlaşmaları Grup Muafiyeti Kapsamı Dışına Çıkaran Sınırlamalar" başlıklı 4. maddesi ile "Rekabet Etmeme Yükümlülüğü" başlıklı 5. maddesi ve bu maddelere ilişkin olarak, "Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'ne Yönelik Kılavuz"da yapılan açıklamalar çerçevesinde, Kale Pazarlama'nın bayilik anlaşmalarına, "Yetkili Satıcılık Sözleşmesi"nin 4/1, 6/a, 8, 9 ve 19. maddeleri ile "Yetkili Satıcılara Uygulanan Teşhir Protokolü"nin 2 ve 4.1. maddeleri göz önünde bulundurularak menfi tespit belgesi verilemeyeceği kanaatine ulaşılmıştır.

220 "Yetkili Satıcılık Sözleşmesi"nin 4/1, 6/a ve 9. maddeleri göz önünde bulundurularak, Kale Pazarlama'nın, alıcıların kendi satış fiyatını belirleme serbestisini engellediği, ayrıca "Yetkili Satıcılık Sözleşmesi"nin 8/1 ve 19. maddeleri ile de "belirsiz süreli rekabet etmeme yükümlülüğü" getirildiği; bu nedenle 2002/2 sayılı "Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği"nden de yararlanılamayacağı sonucuna ulaşılmıştır.

230 Taraflar başvurularında anılan sözleşmenin "*kamu yararı, rekabetin gerçek anlamda ortadan kalkmaması, teknolojik ve ekonomik gelişme sağlanması*" şeklinde yararlar sağlayacağını ifade etmişlerdir. Ancak bu açıklama 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde belirtilen şartların varlığını ortaya koyar nitelikte değildir. Bu nedenle alıcıların kendi satış fiyatını belirleme serbestisinin engellenmesine bireysel muafiyet tanınamayacağı sonucuna varılmıştır¹.

240 Başvuru ekinde yer verilen ve 18.6.1998 tarihinde imzalanıp Kanun'un 10/1. maddesi uyarınca 18.7.1998 tarihine kadar Kurum'a bildirilmesi gereken bayilik sözleşmesinin bildirilmemesinden dolayı ise, aynı Kanun'un 19/1-a maddesine göre 18.7.2001 tarihinde üç yıllık zaman aşımı süresi dolmuş olduğundan, bu tarihten sonra ilgili teşebbüse ve yöneticilerine Kanun'un 16. maddesinin 1. ve 3. fıkraları uyarınca ceza verilemeyeceği kanaatine ulaşılmıştır.

¹ 24.11.1999 tarih ve 99-53/575-365 sayılı İGTOD ve 5.10.2001 tarih ve 01-47/483-120 sayılı Volkswagen kararları da bu duruma örnek teşkil etmektedir.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; Kale Pazarlama'nın bayilik anlaşmaları ile ilgili olarak;

250 1. "Yetkili Satıcılık Sözleşmesi"nin 4/1, 6/a, 8, 9 ve 19. maddeleri ile "Yetkili Satıcılara Uygulanan Teşhir Protokolü"nin 2 ve 4.1. maddeleri nedeniyle menfi tespit belgesi verilemeyeceğine,

2. 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde belirtilen şartlar bulunmadığından, bireysel muafiyet tanınamayacağına,

3. a) "Yetkili Satıcılık Sözleşmesi"nin 4/1, 6/a, 8/1, 9 ve 19. maddeleri nedeniyle 2002/2 sayılı "Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği"nden de yararlanamayacağına,

260 b) Belirtilen maddelerin düzeltilmesi halinde ilgili sözleşmenin grup muafiyetinden yararlanabileceğine; söz konusu değişikliklerin 60 gün içerisinde yapılarak Rekabet Kurumu'na bildirilmesine; Kurulumuzca öngörülen düzeltmeler yapılmadan uygulamaya devam edilmesi halinde haklarında soruşturma açılacağı ve aynı Kanun'un 16 ve 17. maddeleri uyarınca işlem yapılacağına tarafına bildirilmesine,

270 4. Başvuru ekinde yer verilen ve 18.6.1998 tarihinde imzalanıp Kanun'un 10/1. maddesi uyarınca 18.7.1998 tarihine kadar Kurum'a bildirilmesi gereken bayilik sözleşmesinin bildirilmemesinden dolayı, aynı Kanun'un 19/1-a maddesine göre 18.7.2001 tarihinde üç yıllık zaman aşımı süresi dolmuş olduğundan, bu tarihten sonra ilgili teşebbüse ve yöneticilerine Kanun'un 16. maddesinin 1. ve 3. fıkraları uyarınca ceza verilemeyeceğine,

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

Başkan

İkinci Başkan

Mustafa PARLAK

Tuncay SONGÖR

A. Ersan GÖKMEN

R. Müfit SONBAY

(izinli)
Murat GENCER

Prof.Dr. Zühtü AYTAÇ

04-61/888-210

(raporlu)
Rıfki ÜNAL

Prof.Dr. Nurettin KALDIRIMCI

M.Sıraç ASLAN

Süreyya ÇAKIN